

Mlašč tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

6. leto / številka 29

V Celovcu, dne 22. julija 1954

Cena 1 šilling

Duhovnik in narod

Te dni so nam bile Sveče pozorišče dveh dogodkov, ki sta vsak na svoj način potegnili nase pozornost širše javnosti. Iz teh dogodkov se nam jasno zrcali usoda duhovnikova s svoje sončne in senčne strani. Ker učenec ni nad učenikom, pač ne more biti drugače, kot da je usoda vsakega duhovnika v vsem podobna usodi velikega duhovnika Kristusa samega. Vsak duhovnik zato doživlja v svojem življenju cvetno nedeljo, ko ga množice navdušeno poveličujejo ter mu vzdikajo svoj „hosana“, a kmalu sledi veliki petek z rezkim odjemom divjega vpitja nahujskanih kričav: „Križaj ga!“

V Svečah je to pot izjemoma prišel veliki petek pred cvetno nedeljo. Ogorčeni smo čuli krik sovraštva, ki so ga zaglajali neodgovorni elementi po nemškem časopisu. Kakor nekoč na prvo velikonočno jutro, ko je zmagala resnica nad lažjo, tako so tudi to pot ob zmagi resnice nasprotni sile umolknele. Tisti, ki so hudo žalili čast sveškega župnika, naj bi na primeren način tudi popravili storjeno mu krivico.

V zadoščenje nam je bil lep sončni dan nove maše v Svečah. Medtem ko se danes Evropa da primerjati vrtu, v katerem se bobotno širi ljulka in plevel novega poganstva, a „moderni“ človek odklanja božje vrtnarje-duhovnike, nas je posebno veselilo videti, da veje med našim ljudstvom, hvala Bogu, še dosti svežega verskega duha in da naša domača zemlja še ne spada med zanemarjene grede velikega vrta, ki mu pravimo Evropa. Naše ljudstvo je na slovesnosti nove maše, zlasti ob prisrčnem sprejemu častitega gospoda novomašnika, jasno pokazalo vsemu svetu, kako zelo še spoštuje božje vrtnarje in delavce v vinogradu Gospodovem. Tu so res še z uspehom na delu maziljene roke duhovnikov, ki preoravajo trdo ledino človeških duš ter polagajo v razrahljana in z božjo milostjo orošena tla seme božje besede in božjih skrivnosti, da bi obrodilo stoteren sad. Novomašnika naj spremlja v vzvišenem poklicu blagoslov božji, duh božji naj ga vodi na njegovih potih in ga navdaja z močjo, da bo i na cvetno nedeljo i na veliki petek svojega duhovniškega življenja mogel uspešno delovati v čast božjo in v blagor ljudstva, iz katerega je izšel.

Mi pa si hočemo še ogledati v prav skromnem pregledu, kako so naši duhovniki na Koroškem kot dušni pastirji in otroci svojega naroda v preteklosti vršili svoje delo za Boga in narod. Zlasti hočemo na tem mestu na kratko pokazati, kako je naše ljudstvo nastopilo pot svojega zavestnega ustvarjanja, svojo kulturno tvorno dobo prav po zaslugi marljivega vsestranskega dela naše duhovščine.

Ob začetku slovenskega tiska je v protireformacijski dobi stopil med našim ljudstvom v ospredje slovenski cistercijski menih Lenart Pachenecker iz Vetrinja z izdajo slovenske knjige za verski pouk. Istočasno so jezuiti v Celovcu, ki so vodili gimnazijo, začeli upoštevati jezikovne potrebe koroških Slovencev ter izdali med drugim znani Megiserjev slovar, ki je znamenit zlasti radi tega, ker se v njem v slovenskih besedah jasno odraža koroško narečje. Slovenski jezuit Ožbalt Gutsmann iz Grabšajna je v drugi polovici 18. stoletja kot slovenski misijonar že prav sistematično razoraval zapuščeno leho naše narodne izobrazbe in omike. Razen najpotrebnejših knjig za slovensko bogoslužje je s sodelovanjem drugih duhovnikov izdal slovensko slovnico in slovenski slovar.

Ko je z 19. stoletjem pod vplivom romantike napočil čas splošnega narodnega prebujenja pri vseh evropskih narodih, je to gibanje našlo pot tudi k Slovencem. Tedaj je župnik in slavist Urban Jarnik, doma iz Potoka pri Sv. Štefanu pri Zilji, kot pesnik v svojih preprostih pesmih izražal

Premirje v Indokini

Velik uspeh za mir na svetu. — Politični dogodek, čigar dalekosežni pomen še ni mogoče oceniti. — Ali smo na pragu splošnega sporazuma tudi v drugih visečih sporih?

Še do nedelje je izgledalo, da bodo zman vsi napor zapadnih držav priti z zastopniki Sovjetske zveze, Kitajske in Vietnamha do sporazuma. V ponedeljek pa so prva poročila objavila vesti, da se je v zadnjem trenutku francoskemu ministrskemu predsedniku vendarle posrečilo doseči kompromis. V torek so javljali časopisi in radio, da so samo še nebitvene sporne točke o demarkacijski črti in nekaterih formalnih oblikah odprte. V sredo zjutraj pa so radijske postaje po vsem svetu javile, da je bil sporazum sklenjen in premirje podpisano. V sredo, od treh zjutraj, molče topovi na frontah in oddahnili se je ne samo

nesrečno prebivalstvo Indokine, temveč tudi vse človeštvo, ki se je po pravici balo za mir tudi v svojih deželah.

Protokoli o sporazumu obsegajo nad 20 strani in obravnavajo posamezne točke in določbe. Vsa od teh je dokument zase in vsebuje še nekatere nepomembne potankosti, za katere ni bilo časa, da bi jih nadrobno prereševali. Zato bodo protokoli formalno in vsi podpisani šele v naslednjih dneh. Premirje pa je gotova stvar.

Francoski ministrski predsednik Mendes France je uspel s svojo obljubo francoskemu narodu, da bo do 20. julija t. l. rešil indokitajski spor.

Pedagoški teden

Tečaj za učitelje dvojezičnih šol

Pod naslovom: „Vse za našo šolsko mladino!“ so se pričeli v torek, 13. julija, v Delavski zbornici pedagoški tedni. Marsikateri si misli, da je poklic učitelja najlepši pač zaradi tega, ker ima tako dolge počitnice. Vendar danes tisti, kateri se količkaj zanimajo za šolo, vedo, da se učiteljice in učitelji naprej izobražujejo v počitnicah. Tudi letos se je odločilo okoli 2000 vzgojiteljev posvetiti del počitnic za izpopolnjevanje svojega znanja.

Letos se vršijo pedagoški tedni že osmič. Prva leta so se vršili pod vodstvom deželnega šolskega sveta, zastopanega po dvornem svetniku dr. Hugu Schwendenweinu in prof. Mairitschu. Z ustanovitvijo „Pedagoškega inštituta“ meseca junija t. l., je bil v tem pogledu storjen korak naprej. Ta omenjena ustanova je razdeljena v več sekcij, ena teh je posvečena nadaljni izobrazbi učiteljstva (Lehrerfortbildung); vodi jo pa g. prof. Mairitsch.

Veseli nas, da je letos v okviru „Pedagoških tednov“ zopet poseben tečaj za učitelje dvojezičnih šol. Ko je leta 1945 izšel zakon o ureditvi dvojezičnega pouka, je bilo v njem izrecno poudarjeno posebno strokovno šolanje učiteljev in učiteljic nastavljenih na južnem delu Koroške. Le redkokateri izmed starejših učiteljev je imel res priliko pred nastopom svojega poklicnega delovanja prisostvovati slovenskemu

svojo ljubezen do rodne grude in svojega naroda, se z vso vnemo posvečal delu za ljudsko izobrazbo, s svojim znanstvenim delom pomagali ustvarjati slovenski književni jezik. Župnik Majar Ziljski, doma iz Gorici pri Zilji, je leta 1848 za časa marčne revolucije prvi predložil javnosti narodne zahteve Slovencev ter se leta 1867 udeležil narodopisne razstave v Moskvi. Ker se je odločno boril za božje in naravne pravice svojega naroda, so ga narodni nestrpnosti dolžili „panslavizma“, tolmačili njegovo kulturno delo kot „politično“, ga stalno tožili pri svetnih in cerkvenih oblasteh ter dosegli celo njegovo „kazensko“ premestitev na Sv. Višarje.

V istem času je začel že v Celovcu kot bogoslovec in pozneje kot spiritual svoje narodnovzgojno delo poznejši lavantinski škof Anton Martin Slomšek. Njegova „nedeljska šola“ je vzbujala mladino, njegove „Drobtinice“ so dajale smernice krščanski in narodni vzgoji, njegova vzgojna povest „Blaze in Nežika“ nam nudi naravnost mikavno podobo one dobe našega kulturnega razvoja. Ob novoustanovitvi Mohorjevi družbi, ki je dajala v roke dobro čtivo najširšim plastem, je naš narod hitro zorel iz otroške v mladeniško dobo svojega kulturnega življenja. Sloveča je Slomškova pridiga o dolžnosti spoštovanja materinega jezika, ki jo je imel na binkoštni ponedeljek leta 1838 v Blatogradu (Moosburg), ki je bil tedaj še slovenski.

pouku. Saj se je ta vršil deloma le na papirju.

Za izpopolnjevanje v slovenščini je bil lansko leto prvič vpeljan tudi tečaj za učitelje dvojezičnih šol. Tudi za letošnje „Pedagoške tedne“ se je prijavila cela vrsta učiteljev na ta strokovni tečaj, katerega sta otvorila v ponedeljek, dne 19. julija t. l., deželni šolski nadzornik g. Volkmar Haselbach in g. prof. Mairitsch, iniciator „Pedagoških tednov“.

Program tečaja za učitelje dvojezičnih šol je zelo obširen in ga bodo predavatelji obdelali v 5 dneh. Naslovi predavanj: „Izkušnje iz mojega nadzorniškega delovanja“ (inšpektor za dvojezične šole, g. vladni svetnik Just); „Šola v službi medsebojnega razumevanja narodov“ (univ. prof. dr. J. Matl, vodja slavističnega inštituta v Gradcu); „Terminologija računskega pouka na nižji stopnji osnovne ole“ (učiteljica Terezija Partl); „Slovenski pravopis 1950“ (prof. dr. Valentin Inzko); „Dvojezična začetnica — Vprašanje čitank“ (okrajni šolski nadzornik g. vladni svetnik Maklin); „Slovenska koroška narečja v razmerju do pismenega jezika“ (prof. dr. Vinko Zwitter); „Slovenska literatura zadnjih desetletij“ (prof. dr. Valentin Inzko); „Iz prakse celotnega pouka na osnovni šoli (nadučitelj Janko Thaler); „Problemi pouka slovenščine na glavni šoli“ (učitelj za glavne šole g. Fritz Maklin).

Poznejše razdobje nastopajoče moške dobe našega kulturnega razvoja je oblikoval na Koroškem Andrej Einspieler, — ki nosi častni naziv „očeh koroških Slovencev“ —, profesor za verouk in slovenščino na višji realki v Celovcu, doma iz Sveč v Rožu. Kot poslanec v državnem zboru se je ne glede na levo in desno dosledno potegoval za pravice svojega naroda, ustanovil za to borbo „Slovenca“, zelo razširjen, a kmalu prekinjen list, kateremu je pozneje sledil „Mir“; izdajal je z istim ciljem še štiri različne liste v nemškem jeziku.

Iz poznejše dobe omenjamo samo dve glavni vodilni osebnosti duhovskega stanu na Koroškem: škocijanskega župnika Vinke Poljanca, neustrašenega boritelja, ki je padel kot prva žrtev nacističnega divjanja na Koroškem, in dolgoletnega hodiškega in poznejšega šentlendarškega župnika in narodnega poslanca Janeza Starca. Njuno delo nam je še v živem spominu iz najnovejših preteklosti.

Vedno kadar so se v naši narodni zgodovini pojavljale nevarne struje, ki so grozile izpodkopati pravne temelje našega verskega in kulturnega življenja, je neomajno stala na braniku zlasti naša duhovščina, katera je dala našemu narodu v preteklosti razmeroma največ vodilnih osebnosti. Naj bi naš narod vedno zavestno izvrševal njihov testament v nadaljevanju njihovega katoliško-kulturnega dela!

KRATKE VESTI

Po uradnem sporočilu dunajskega ministrstva za zunanje zadeve je bil bivši svetnik avstrijskega poslanstva v Budimpešti dr. Herbert Salchee suspendiran in izročen policiji. Obtožen je, da je med bivanjem na Madžarskem leta 1952 sodeloval pri nezakonitem prenosu premoženja.

V torek, dne 20. julija je prispel v Jugoslavijo Haile Selassie, cesar Etiopije na sedemdnevni uradni obisk.

Na reki Jangcekiang so v zgodovini Kitajske najhujše poplave, ki jih pomnijo. Na tisoče rižnih polj je pod vodo. Poplave so večje kot leta 1931.

Ameriški rdeči križ bo nakupil v Evropi za 15.000 dolarjev volnenih odev za poplavlence v Avstriji.

Theodor Heuss je bil ponovno izvoljen za predsednika Zahodne Nemčije za naslednjih pet let. Od 987 delegatov je zanj glasovalo 871.

Vročina in nevihte so prejšnji teden povzročile v ZDA 190 smrtnih žrtev.

Mesto je naprodaj. V Avstraliji so gradili velikanski jez in so morali postaviti za delavce in nastavlence pravcato mesto 500 hiš. Zdaj je jez dovršen in prebivalci tega mesta nimajo več dela in se bodo preselili drugam. Avstralska vlada zato mesto prodaja za 150 milijonov šilingov. Mesto ima 7 trgovin, kinodvorano, plesno dvorano in je kanalizirano, prebivalcev je imelo 3000.

Padalo se je prepozno odprlo. V Angliji je v teku svetovno prvenstvo v jadralnem letalstvu. Svetovnoznan avstrijski jadralni letalec Hasenknopf se je pri treniranju smrtno ponesrečil. S svojim letalom je zašel v nevarne zračne tokove, ki so letalu odlomili krilo. Odskočil je s padalom, ki pa se je odprlo prav v trenutku, ko je padalec že treščil na zemljo.

Sovjetski visoki komisar za Nemčijo, poslanik Semjonov, je odpoklican v Moskvo. Na njegovo mesto pride namestnik Sovjetskega zunanjega ministra Puškin.

Za tajnika italijanske vladne krščanske demokratske stranke so izvolili Fanfani-ja. Ta je znan kot zagovornik agrarne reforme in boljše socialne zakonodaje. Dosednji tajnik De Gasperi je obdržal mesto strankinega predsednika in je predviden tudi za bodočega državnega predsednika, ko poteče delovna doba sedanjega predsednika Einaudi-ja.

Ukradli so celo vreče z nasipov. Ob zadnjih katastrofalnih poplavih Donave so morali postaviti več kilometrov novih nasipov, za katere so uporabili na tisoče vreč peska. Orožniki so zasačili tri tatove, ki so vreče spraznili, da bi jih prodali. 15 vreč je bilo vrednih komaj 150 šilingov.

Samomor v levji kletki. V Nürnbergu je nek mladenič splezal v kletke, v kateri so bili trije levi in se vrغل med nje. V trenutku so ga raztrgali. Policija domneva, da gre za samomor.

Pomoč žrtvam povodnji

Škofovo pismo

Dragi Korošci in Korošice!

Še vedno so nam v svežem spominu nesreče, ki so jih naši domovini in v sosednjem Predarlškem povzročili plazovi. Za nesrečo polno zimo je prišlo nesrečo polno poletje s poplavami, ki so opustošile velike predele Avstrije. Tisk in radio sta poročala o teh velikih poplavih v krajih, ki leže ob Donavi. Tisoči in tisoči so čez noč izgubili svoje domove in imetje. V teh dneh se je posebno izkazala pripravljenost pomagati bližnjemu v stiski in se bo morala tudi v prihodnje. Korošci vemo iz večkratnih izkušenj, kaj nesreče pomenijo. Zato ne bomo v izkazovanju krščanske ljubezni do bližnjega stali ob strani. Poudarjam še posebno, da je v dneh stiske za našo koroško domovino posebno iz Gornje in Dolnje Avstrije bila poslana pomembna denarna (Nadaljevanje na 6. strani)

Politični teden

Po svetu . . .

Spet je treba na prvem mestu pričeti z Ženevo, saj prav v teh urah prihajajo dokaj dobre novice, ki vedo povedati, da bo v kratkem vendarle prišlo do premirja v Indokini. Do nedelje je še vladala velika črnogledost, ker večurni razgovori med francoskim predsednikom Mendes France-om in Molotovom niso prinesli pričakovanega ugodnega razpleta.

Amerikanci ne odobravajo vsega, toda ne ovirajo.

Ko se je Dulles razočaran vrnil v Washington, je izjavil, da se niti on niti njegov zastopnik Bedell Smith ne bosta vrnila v Ženevo, ker spricho zadržanja sovjetske in kitajske delegacije ni bilo mogoče računati na kompromis, ki bi bil sprejemljiv tudi za Ameriko. Medtem je Eden nadaljeval s svojim posredovanjem pri Kitajcih in Rusih, priključili so se še Indijci in Mendes France je imel več govorov, v katerih je ponovil svojo obljubo, oz. grožnjo, da bo do 20. julija dosegel premirje za Indokino ali pa odstopil.

Če bi do premirja ne prišlo, bi bil mir na svetu v veliki nevarnosti. Naj bi vojna v Indokini končala tako ali tako, protikomunistične države v Južni Aziji bi se pod ameriškim vodstvom vojaško organizirale proti komunistični ekspanziji, sprejem rdeče Kitajske v UNO bi postal komaj še mogoč, med obema taboroma bi nastala ena velikanska oborožena fronta, na kateri bi prej ali slej moralo počiti in vprašanje je, če bi bilo še mogoče požar omejiti. Do sličnega razvoja bi prišlo tudi v Evropi.

Takega razvoja pa si tudi Vzhod ne more želeči in zato

je v interesu obeh taborov, da pride do premirja.

Razvoj pogajanj v Ženevi pa je bil v nadaljnjem približno sledeči: Mendes France je želel, da bi morebitnemu kompromisu botrovala vsaj od daleč tudi Amerika in je zato uradno prosil Dullesa, naj se vrne v Ženevo ali pa pošlje Bedell Smitha. Prišel je Bedell Smith in tako so mogli pričeti z odločilnimi posveti. Najprej se je posrečilo ugotoviti, kaj jih še razdvaja: kje naj teče demarkacijska črta, kdo naj bo v nadzorstveni komisiji in, kdaj naj se razpišejo volitve.

Francozi so želeli demarkacijsko črto na 18. vzporedniku, komunisti na 14. Prvi so želeli v komisiji bolj ne-ali protikomunistične države, drugi take, ki so njihove ali njim naklonjene. Prvi so želeli razpis volitev šele po 18-ih mesecih, da bi prebivalstvo volilo svobodno in ne pod vplivom sedanjih dogodkov, drugi so želeli volitve takoj.

Obe stališči sta se močno in bistveno približali.

Glede komisije so se zedinili, da bodo v njej Kanada, Indija in Poljska. Kanada je „last“ prvih, Poljska „last“ drugih in Indija itak večni nevtralec. Glede razpisa volitev so komunisti pristali na 18-mesečni rok. Do tega časa, ko to pišemo, se pa še niso zedinili glede demarkacijske črte. Kitajec Ču En Laj je bil prvi, ki je previdno in neobvezno menil, da bi se dalo govoriti tudi o 16. vzporedniku. Francozi žele še vedno osemnajstega, so pa pripravljene za protiuslugo izprazniti Hanoi in ozemlje okrog njega. Obenem zahtevajo, naj se ozemlje severno in južno od domene demarkacijske črte demilitarizira. Ta francoska zahteva je pač posledica velikega negodovanja v krščanskem svetu, ko se je izvedelo, da je francosko vojno poveljstvo sklenilo izprazniti tudi predele, kjer je med 2 milijonoma prebivalcev mnogo katoličanov.

Ves razvoj je šel tako isto pot kot na Koreji in verjetno bomo že v prihodnjem „tednu“ mogli pisati o premirju.

Kako je z Balkanskim paktom in Trstom?

Na Bledu bi se bili imeli sestati zunanji ministri Turčije, Grčije in Jugoslavije. Sestanek je bil preložen, ker so Turki imeli neke izgovore. O ozadju tega je bilo slišati mnogo domnevanj, podoba je, da sta v ozadju italijanska in ameriška diplomacija, ki želite vsaj istočasno rešitev tržaškega vprašanja. Italijani hočejo zase izbiti čim več, Amerikanci pa se boje, da ne bi Balkanski pakt, ki ojačuje položaj Jugoslavije, preveč razdražil Italijane. Sicer je pa

njihov poslanik — gospa Luce v Rimu itak poznana po svoji diplomatski vnemi za Italijane in je tudi sedanj kamen spotike v Balkanskem paktu gotovo njeno delo.

Zadnje vesti tudi iz Beograda govore o razdelitvi Svobodnega tržaškega ozemlja na približni podlagi, kakršno je predvidevala proslula londonska deklaracija. Temelji na etičnem načelu, toda kljub temu bi prišlo pod Italijo namanj 60.000 Slovencev, ki se zaradi dovolj znanih poraznih izkušenj po pravici boje za svoj nadaljnji narodnostni obstoj. Vsi Slovenci doma in po svetu s skrbjo zasledujejo razvoj okrog Trsta. Bo jugoslovanska vlada tudi tokrat tako odločna, kot je bila lani? Sicer gre pa ta rešitev za ozdravitev neke rane na evropskem telesu, ki naj bo trajna, toda po možnosti ne na račun ubogih Slovencev.

Vesoljni potop

Tako so govorili ljudje v hudo prizadetih krajih Zgornje Avstrije in Bavarske ter klicali Boga na pomoč.

Strašna povodenj o kateri smo pisali že zadnjič, je prošli teden končno ponehala in zapustila strašne posledice.

V Linzu

je voda odtekla, a razdejanje je neskončno. Voda je izprala temelje hiš; nad 291 se jih je zaradi tega podrlo, naslednjih 337 pa še ne vedo, če bodo mogli rešiti, preden se podrejo. Nad 17.400 ljudi je povodenj v Linzu prizadela.

Tudi znanemu kraju

Wachau

povodenj ni prizanesla. Vas St. Georgen je ležala pod vodo kot v bajki in veliko jezero je nastalo okrog in okrog. Tudi v Steinu je voda izprala temelje hiš, ki so se povrsti porušile. Po vodi so plavala trupla raznih živali in govedi, ki jih niso mogli več rešiti. Posebno okoli

Tullna

so se oblasti prizadevale, da bi zaščitile bregove, čez katere je kipela voda. Ravšina Tullna (Tullner Feld) je najbolj plodovita pokrajina Avstrije. Tu so nehala vsa nasprotstva tudi med zavezniki.

Rusi in Amerikanci

so složno pomagali prebivalstvu in zastavili svoja sredstva. Neki ruski vojaški avto se je ob tej priliki ponesrečil. Vojaški so bili hudo poškodovani. Eden je takoj umrl, drugi pa dan navrh v bolnici.

Skupno škodo

ocenjujejo na več deset milijonov šilingov. Vendar bo to mogoče šele točno ugotoviti pozneje. V poplavljenih krajih je ves pridelek na poljih uničen. Po mestih in vaseh ter na poljih leži ponekod na meter debelo peska in navlake, ki jo je navalila voda. Dela bo še ogromno, preden vse to popravijo. Vlada je sklicala poseben

Nacionalni komite za pomoč,

ki ima nalogo smotrno uravnati pomoč prizadetim krajem. Mednarodni Rdeči križ v Ženevi je obljubil znatno pomoč. Tudi Kanitas je poslala gmotno in denarno pomoč,

† Pristovnik Jože Karničar

V soboto, 10. julija t. l., smo polagali v grob rajnega Pristova Jožefa Karničarja. Z njim smo položili v grob dobesni kos korške zgodovine. Pomembnost tega moža se je pokazala na pogrebu. Udeležilo se ga je blizu tristo ljudi, predvsem veliko

mož, kar je za Korte, ta svetu daleč odmaknjeni kot naše dežele, gotovo nekaj posebnega. Prišli so tudi sorodniki iz Jezera v Jugoslaviji, škoda le, da niso mogli priti vsi. Pogreb se je vršil v vso v Kortah možno slovesnostjo. Videl ga je bližnji sorodnik rajnega, prečastiti g. župnik Ignacij Muri iz Djekš, od Pristovske hiše do cerkve in opravil sv. daritev za rajnega ob asistenci preč. gg. Antona Cvetka, provizorja v Medgorjih, Stefana Mesnerja iz Zelezne Kaple, p. Jakoba Vučine iz Celovca ter Arnulfa Memmerja v Kortah. Pretresljiva je bila v cerkvi pridiga preč. g. Cvetka. Domači dušni pastir z Obirskega pa je vodil pogrebna opravila iz cerkve do groba in se

Kaj je še na hitro novega?

Perziji in Angleži so se pobotali. Mosa-deq je v zaporu, šahova vlada pa je napravila z Angleži sporazum, po katerem bodo znova skupno izkoriščali petrolejska polja. Anglo-perzijska petrolejska družba dobi odškodnino 73 milij. dolarjev. Njej na čelu bo direktorij, v katerem bodo tudi Perziji.

Angleži so sklenili umakniti svoje čete iz sueškega ozemlja. Svoj sklep utemeljujejo s tem, da spricho moderne vojaške strategije ni pametno imeti na ozkem prostoru nako-pičenih mnogo vojaških sil in da je vzdrževanje teh predrago.

Nemški zvezni svet je ponovno izvolil za predsednika zapadno-nemške republike prof. Heussa.

Jugoslovanska diplomacija je zelo aktivna. Te dni je v Jugoslaviji abesinski cesar Hajle Selasije-neguš. Za Italijane nekoliko grenak spomin in povrh se spreha še po nekdanj italijanskih Brionih . . . F. F.

razen tega pa bodo po vsej državi zbirali prispevke za pomoč prizadetim krajem.

Na Bavarskem

pa je povodenj bila še hujska. O mestu Passau pravijo, da zgleda kot po vesoljnem potopu. Ponekod je zmanjkalo tudi živeža, ker ga niso mogli v zadostni meri dovažati. Naj-hujše pa je pomanjkanje pitne vode, ker je umazana Donava vse poplavila. V nekaterih krajih mesta, ki ležijo višje, je prišlo do prave invazije pogan, ki so se vse divje reševale iz kanalov in kleti. Ljudje se zbesnelih, lačnih živali skoro ubraniti niso mogli.

Na Severu je istočasno

vladala do zdaj še neznana vročina. V Lap-land-u so merili 30stopinj vročine. Tudi v Rusiji je vročina bila neznosna in v Ameriki so ljudje umirali od vročine. V

New Jersey-u

je hudi vročini sledilo strašno neurje, tako, da cenijo škodo tudi na milijone, razen tega pa še čez 100 človeških žrtev.

Še lastovke

so se severno od Alp čisto zbegale. Iz gnezd so na Bavarskem od hudega mraza popadali mrtvi mladiči in cele trope lastovk so se dvignile, da odletijo na jug. Na Bodenskem jezeru, kar še ne pomnijo, so videli cele trupe lastovk, ki so bile na poti v toplejše kraje.

V vseh prizadetih krajih so odredili posebne ukrepe, da preprečijo

nalezljive bolezni.

Na metre visoke navlake in trohneča trupla raznih živali so nevarna legla bolezn. Posebna previdnost je potrebna pri uživanju vode. Podgane, ki so zapustile svoja bivališča, so posebno nevarne, ker prenašajo kužne bolezni.

Hvala Bogu, nevarnost je minila in vode odtekajo. Ostalo je le mnogo dela, preden bodo popravili vso škodo in ruševine desetletnega dela pridnih človeških rok. Bojijo se pa, da bo Donava nižje, na Madžarskem in v Jugoslaviji, še napravila dokaj škode, zaradi česar so tam ukrenili že vse mogoče, da preprečijo katastrofo.

. . . in pri nas v Avstriji

Zvezni kancler Raab je zavzel ob priliki sprejema domačih in inozemskih novinarjev stališče do vseh važnih vprašanj. V tej zvezi je govoril o raznih ukrepih, ki naj bi izboljšali gospodarski položaj. Tako je omenil veliki investicijski načrt (10 milijard, kot smo že pisali), znižanje davkov, povišanje rent in splošno ustalitev gospodarstva in financ. Opozoril pa je v tej zvezi na veliko

nevarnost,

ki je v tem, da gotovi krogi vedno spet govorijo o potrebi povišanja plač in mezd. Obdolžil je delavsko zvezo, da premalo stori, da bi poučila delavce o tem, da s povišanjem plač zdrknejo navzgor tudi cene. Na ta način bi trpela stabilnost našega denarja, kar bi vendar delavci sami najbolj občutili. Delavska zveza je take besede nekoliko zamerila, vendar pa je zanimivo, da je vodilni socialistični časopis (socialisti so ja merodajni v delavski zvezi) „Arbeiter-zeitung“ zapisal, da

življenjska raven

le ni padla tako, kot so ravno socialisti sami najbolj očitno pisali v svojih listih. Po raznih statistikah se da menda dokazati, da je danes življenje ceneje kot pred dvema letoma. Predvsem so računali, da je znižanje davka prineslo 7 % povišico netto-plače. Vse kaže, da sta se koalicijska partnerja zopet enkrat znašla na domeni liniji in slikata stvar vsekakor bolj optimistično, kot pa v resnici je. Delavci sami najbolj živo občutijo, da se je življenje le podražilo, ne pa pocenilo. Kaže pa, da bosta koalicijski stranki strogo čuvali, — to zahteva tudi zapadna gospodarska javnost, — nad čimbolj trdno stanovitnostjo našega gospodarstva in valute.

V stanovanjsko vprašanje

so posredno posegli tudi Amerikanci. Do zdaj so dajali del dobroimetij, ki so nastala na podlagi ameriških daril Avstriji, na razpolago državnemu fondu za zidanje stanovanjskih hiš. Tokrat pa so dobile hipotekne banke ta denar, da dodajo zraven nekaj (in sicer polovico) svojega ter vse potem posodijo privatnikom, ki imajo parcelo in hočejo zidati hišo. S tem so Amerikanci očitno podprli privatno iniciativo v stanovanjskem vprašanju proti socialistični tezi o zidavi stanovanjskih hiš — le iz državnega denarja. Po tej socialistični tezi seveda posamezniki ne morejo postati lastniki stanovanja, ker le-ta ostanejo v javni posesti. Istočasno so zastopniki vlade in raznih denarnih zavodov podpisali prošli teden

posojilo

za 800 milijonov šilingov, ki ga bo dobil fond za poravnavo vojne škode pri poslopih. Mislijo, da bo tako mogoče vse še ostale škode popraviti najkasneje v dveh letih.

Tako je videti, — saj bo dobil tudi fond za splošno pospešitev zidave stanovanjskih hiš, kot smo že pisali, nova sredstva, — da bo stavbarstvo vsepovsod zacvetelo. Nekateri seveda napovedujejo krizo po največji konjunkturi, po kakih petih letih.

Rentmerji,

ki mislijo, da bodo po novi ureditvi dobili višjo rento (pisali smo že, da bodo to le redki), povišice še ne dobijo avgusta. Socialno ministrstvo je povedalo, da je s tem treba računati v najboljšem slučaju šele oktobra, ker je treba napraviti vse račune na novo.

Deželni zbor

so sklicali, da se bo bavil s poročilom najvišje revizijske ustanove za državno upravo in upravo podržavljenih podjetij (Rechnungshof), ki se tiče korške KELAG. Gre menda za precejšnjo vsoto denarja, ki ga je KELAG po nepotrebnem potrošila predvsem pri zidavi elektrarne Kaming. Pravijo, da bodo leteli menda očitki sem in tja, da pa sta se merodajni stranki OeVP in SPOe že sporazumeli in bo vse le bolj igra za javnost.

Posebno začudili so se vsi, ko se je zvedelo, da gre avstrijski

minister v Moskvo.

Na povabilo se bo udeležil kmetijske razstave, ki jo bodo v Moskvi odprli 1. avgusta, kmetijski minister Thoma. To je prvi obisk avstrijskega uradujočega ministra v Sovjetski zvezi. Socialisti, ki so morali seveda kot člani vlade tak obisk ministrskega kolega tudi potrditi, da se sploh lahko vrši, se v posebnem poročilu svoje novinarske službe nekako — prav čutiti je, kako jim je nerodno, — opravičujejo. Pravijo, da obisk nič ne pomeni in da gre v Moskvo mero-dajne osebe tudi iz drugih zapadnih dežel, ter da je vsa zadeva le strokovno-informativnega značaja.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Delo in življenje

Nek bogat trgovec je dal vklesati v svoj nagrobni spomenik sledeče stavke:

„Ne pozabi nikoli, da je delo ena glav nih nalog našega življenja.“

Čas je denar. Tudi minute ne potra ti za stonj, o vsaki vodi račun.

Blížnjim napravi vse to, kar želiš, da bi oni tebi storili.

Kar moreš danes storiti, ne odlašaj na jutri.

Kar lahko sam narediš, ne nalagaj dru gim.

Ne želi, kar je tuje.

Tudi na malenkosti polagaj vedno važ nost.

Ne govori vnaprej o tem, česar še nisi storil.

Strog red naj vlada pri vsakem tvojem delu.

Stori čim več dobrega v življenju.

Ne pritruj sebi, kar je za življenje po trebno, vendar živi skromno in varčno.

Do zadnjega dneva svojega življenja pri dno delaj.“

Kaj naj še k tem lepim mislim — življe njskim smernicam trgovca dodam? Prav nič, le eno veliko željo imam, da bi si vsak mlad koroški Slovenec, vsaka mlada koro ška Slovenka globoko vtisnila te stavke v spomin, jih zato večkrat prebrala, da bi ju vsak dan vzpodbujali k življenju po njih.

Draga koroška slovenska mladina, če boš pridno delala in ne lenuharila, storila kar največ dobrega zase, za svoje domače in bližnje, za svojo domovino in rod, ter ne želela tujega, sme naš narod z vso gotovost jo upati na lepšo bodočnost, ki bo tudi tebi sami prinesla srečno življenje.

VABILO

Katoliško prosvetno društvo iz Globas nice ponovi v nedeljo, dne 1. avgusta, ob pol 3. uri popoldne v Farnem domu v Šmar jeti v Rožu 4 dejansko igro „STARI ILL JA.“ Nastopil bo tudi globaški mešani pev ski zbor.

Vsi od blizu in daleč iskreno vabljeni!

ALI ŽE VESTE...

... da je v Indiji v rabi in veljavi 30 raz ličnih koledarjev. Zaradi tega vlada velika zmešnjava, ker se ponekod v enem mestu na raznih koncih ravna po treh ali štirih različnih datumih. Uporabljajo koledarje eni po luninem štetju, drugi po sončnem in spet tretji po kombinaciji obeh. Vlada se da j namerava postaviti en sam koledar za vso Indijo in ga bo poimenovala po Gan dhiju.

IZ DIJAŠKEGA ŽIVLJENJA:

ZA ŠOLSKI CITAT

Umril je učenjak, slaven paleograf, ki je bil zelo ničemuren; menil je, da bolje pozna srednjeveško pisavo, nego menih, ki so jo pisali. V knjižnici ga je zadela kap. Zgrudil se je umirajoč svojemu naj ljubšemu in najmarljivejšemu učencu v roke in še petal: „Bodi me vreden. Išči v arhivu. Našel boš najboljšo, kar je kdaj zapisala človeška roka.“ Pa leografa so pokopali, njegov duševni dedič pa se je zaprl v arhiv in se začel iskati s pieteto hvalež nega človeka in s strastjo mladega učenjaka. Bil je mlad, lep in zdrav. Toda žrtvoval je plemenitemu smotru pomlad in cvetje in veselje svoje mla de krvi. In čim vnetejše je iskal in listal za nezna nim, predragocenim, tem večje je bilo njegovo ko prnenje. Našel je kup nove, neobjavljene stvarine in jo odstopal manj marljivim tovarišem, da so si ime proslavili in želi visoka odlikovanja in sijajne službe. Videl je, da mu niso niti prehvaležni, da celo majejo z glavami. Ob teh prilikah se mu je v nemala zanosno dobra volja in je mislil: „Privo ščim jim srečo, kaj prijazni gospodje so. Ampak, prišel bo čas, ko bodo vsa njihova dela izginila pred veličino mojega odkritja.“ In je iskal od dne do dne strastneje dokument dokumentov in ni mu bilo žal življenja, ki mu je potekalo v iskanju za listino, vredno ne enega, nego deset življenj. Že je iskal s strastjo, s strastjo blaznega strahu, da ne najde. In tedaj je našel. Našel je zganjen pergament in na pergamentu je bil pisan kaligrafično v kur zivi dvanajstega stoletja distihon iz Ovida:

„Donec eris felix, multos numerabis amicos, tempora si fuerint nubila, solus eris!“

(Ko boš srečen, boš imel veliko prijateljev, v nesreči pa boš sam ostal), ali kakor pravi Gregorčič:

„Prijatelj“ senci tvoji je enak, ki zvesto za teboj se vije, dokler ti sreče sonce sije; a ko se pripodi oblak, ko sonce ti zagrne mrak, se tudi „senca“ tvoja skrijel

On pa je prepoznal v pisavi roko svojega starega učitelja. Omahnil je proti oknu in čital vedno zno va. In nato je dvignil oči in je videl skozi okno ve lik in sijajen pomladni dan. In je videl veselo in mlade ljudi, dečke in deklice in male, zdrave do

SPOŠTOVANI G. MAUSER!

Pa še raje bi rekla, dragi sobrat po veri in narodul Danes, na dan Sv. Trojice, ko sem prebrala Vaš članek v „Tedniku“ — sonce sije tako lepo toplo. Po trudapolnem delu se vlečem po južini, da se nekoliko spočijem za prihodnji teden, ko me čaka zopet ogromno dela, ker je pač zelo hudo za delavne moči. Vse beži v mesto. Zakaj vendar, se včasih sprašujem, ko je vendar na deželi toliko lepote. Bojijo se dela na polju, pa je vendar tako lepo in prijetno. Oh, kako lepo je ob zgodnjih jutranjih urah, ko sonce vzhaja... Na polju kop ljem kar sama, sonce pripeka, pa nič zato, zemlja se ga veseli, posebno po dežju ga po trebuje. Kako je lepo, kadar grem po na šem polju, kako čist zrak, vedno lepše se mi zdijo naše Karavanke. Ne morem se jih nagledati, čeprav jih gledam že nad 60 let. In pogled na Rož, na blestečo Dravo! Ko stopim na grič nad našim poljem in gle dam vso to krasoto — pa hvalim Vsemo gočnega, ki je vse to naredil, tedaj mi je toplo pri duši in si zraven mislim, kako bi bilo lepo na svetu, če bi se ljudje med se bo j ljubili...

Iz vsega Vašega pisma je razvidno, kako ste navezani na našo lepo Koroško, na naše lepe slovenske kraje. Oj, dom in domovina draga, saj res nikjer ni tako lepo...

Vi veste, da je zdaj okopavanje sirka, pa žal ni zadosti ljudi, da bi okopavali. Kako je včasih hudo. Pa človek, ki je navezan na svojo zemljo, jo ljubi, dela z veseljem in si briše potno čelo. — Nič zato, samo, da bi pridelal vsakdanji kruh za svoje. Če je dobra volja, gre vse, dan za dnem.

Ravnokar smo končali prvo košnjo. Tre

ba je bilo vstajati ob 3. uri zjutraj, vzeti koso na ramo in iti na travnik. Letos nas je dež precej zadržal pri sušenju. Druge vi dimo, kako posedajo po sencah, podporo imajo, saj jim ni treba delati pravijo, mož dobro zasluži, za otroke dobijo doklade itd. Ampak, kam bo vse to privedlo...? Nam v mladosti seve ni šlo tako dobro, marsi kateri trd oreh smo morali streti v življe nju, poleg tega pa smo doživeli dve sve totni vojni, ena hujša od druge; kje je vse to trpljenje, ki smo ga prenasali za obstoj našega naroda?

In Vi ste v tujini, tako daleč. Tudi Vi ste okopavali sirki, tudi Vi ste gonili kramp in lopato. Zboljšalo se je Vam življenjsko stanje, a srce Vam želi domov, na Koroško nazaj, v lepe kraje, ki ste jih prehodili, med znanec in prijatelje...

Upam, da mi, gospod Mauser, ne boste zamerili, da se Vam upa pisati čisto prepro sta kmetica in neizobražena, vendar sva po veri in narodu brata.

Če boste pa še kdajkoli hodili po Koro ški, v Rožu, tedaj pa pogledajte na „Hure“ preko Št. Jakoba, tam je moj ljubi, dragi dom.

Tu gor na Otožu
je ljubi moj dom,
iz njega podala
se nikdar ne bom.

Tako sem zapisala, ko sem bila deklet v najlepšem cvetju. Pa je prišlo res tako, da sem tu ostala.

Pošiljam Vam kakor tudi vsem Vašim mnogo pozdravov stara izmučena mamica

T. Hauptmannova

Misijonarju se lahko marsikaj pripeti...

Misijonarju se res lahko vse pripeti... Tako se je moral nekje na Filipinih — če verjamete ali ne — oče John Meany bori ti z opicami, ki so ga obmetavale s pomarančami.

Zelo vroč dan je bil, ko je oče John ves potan in zmučen prišel na svoji običajni jenčke v gibkih vozičkih in na prsih košatih, krep kih dojilj. In je videl šetati se mlade pare, slišal je tajnostne besede, šepetane v uho, govorjene v sr ce. Videl je stoteri ogenj mladih oči, videl je po nosno pozo mloža in filistrozno eleganco gospe v si jajni toaleti. In je slišal šum tisočerega veselja in klic življenja, brezkončen spev... In si je segel v glavo in je videl, da je plešec. In je vzkliznil o bujno:

„Ničemurnik! Za en šolski citat sem žrtvoval živ ljenje!“

In je šel in se je obesil.

NA POČITNICE!

Šolska vrata so se zaprla in študentje smo se podali na počitnice. Mestni trušč bo o stal, mi pa bomo šli na deželo, na polje, v vasi.

Dolgo si že nisem želel tako počitka kot letos. Počitka v naravi. Ne vem, ali sem u trujen tako, ali žejen lepote. Vem samo, da bom počitnice preživel v svežem zraku, med rožami, nekaj dni v planinah in po tem med ljudmi v vasi.

Rad bi povabil na deželo vse prijatelje in znance. Ljudje bodo gledali slovenske di jake. Mislim, da ne bodo razočarani nad nami. Potovali bomo kot dobri ljudje. V vasi, kjer vlada morda zavist in sovraštvo, bomo prinesli evangelij ljubezni. Poznali bomo samo prijateljstvo, dobroto, pravico in resnico. Tako nas bodo veseli in bomo izpolnili svojo dolžnost.

Levstik, Trdina in še toliko drugih je potovalo po deželi z beležnico v roki. Ve dno bolj spoznavam, da je v našem ljud stvu res mnogo duhovnih zakladov. Zato se bom tudi jaz vrnil v jeseni s polno belež nico zapiskov o naših ljudskih navadah in običajih, rekih in pregovorih.

Lepe počitnice želim vsem; tudi profe sorjem, čeprav so bili nekateri skopi z do brimi ocenami. A vendar so nam v enem letu odkrili toliko novega. Doživeli smo mnogo prelepih ur v tem šolskem letu. Na veselo svidenje v jeseni in mnogo veselih in zdravih počitniških dni! N. K.

poti od misijonske postaje do malega je zerca v senci. Da bi se shladil in spočil, je stopil v vodo in zaplaval. Tedaj pa se je začelo pravo bombardiranje iz vseh vej. Kdo ve, zakaj se je opičji zbor odločil za bombardiranje. Dejstvo je, da ga je na de setine opic obmetavalo z zreliimi pomaran čami. Čeprav oče John telesno ni ravno sla bič, se je vendar moral umakniti in — opice so seveda zmagale.

MARSIKDO SE NE VE...

... da so novejši zgodovinarji poimeno vali posamezna stoletja krščanske dobe ta kole: 1. stoletje — stoletje odrešenja; dru go — stoletje svetnikov; tretje — stoletje mučencev; četrto — stoletje cerkvenih oče tov; peto — stoletje severnih barbarov; še sto — stoletje prava; sedmo — stoletje mo hamedanstva; osmo — stoletje Saracenov; deveto — stoletje Normanov; deseto — sto letje nevednosti; enajsto — stoletje križar skih vojska; dvanajsto — stoletje verskih redov; trinajsto — stoletje Turkov; štirinaj sto — stoletje topništva; petnajsto — stoletje prenovitve; šestnajsto — stoletje umetnosti; sedemnajsto — stoletje mornarice; osemnaj sto — stoletje prebujenja narodov; devet najsto — stoletje svetlobe in dvajseto — sto letje letalstva in atoma.

† France Kremžar

Dne 26. junija je po težkem trpljenju umrl v Buenos Airesu v Argentini g. Fran ce Kremžar, bivši narodni poslanec, dolgo letni urednik „Slovenca“ in „Domoljuba“ v Ljubljani. Lani decembra je še zdrav in krepak praznoval 70-letnico.

Rojen je bil 4. decembra 1883 v Cerovici pri Litiji. Kot akademik na Dunaju je pri šel v stik z dr. Korošcem in se izoblikoval v resnega in zmožnega politika in javnega delavca. Dolga leta je deloval na Goriškem in urejeval „Gorico“, „Primorski glas“ in „Novi čas“. V Ljubljani je bil v uredništvu „Slovenca“, od leta 1943 je urejeval „Do moljuba“. Po vojni je živel v Avstriji in Italiji, leta 1949 se je izselil v Argentino.

S Kremžarjem lega v grob eden najbolj ših Slovencev, ki je vestno izpolnjeval dolž nosti do sebe, bližnjega, naroda in Boga. Vsi, ki so ga bili poznali, so ga nadvse spoštovali. Sam do sebe je bil asketski strog,

Dekle z biseri

Ali si morda brala knjigo o dekletu z biseri. Ne bom Ti opisovala te knjige, am pak posvetila nekaj besed Tebi, ki naj bi bila tudi „Dekle z biseri.“ Čudno se Ti morda zdi, pa je res, pač pa so to drugi biseri, ki naj bi krasili Tebe, slov. dekle.

Prav nam dekletom je Bog položil v na ročje največji biser, in ta je ljubezen — ma terinstvo. Velika, lepa, a težka in sveta dolž nost je to. Usoda našega bodočega rodu je v naših rokah. Ali ni to naša največja in najlepša naloga, ohraniti naš Korotan Slo vencem, ki tu gospodarijo že stoletja. Srce bi nam zakrvavelo, ako bi morali v poznej ših letih gledati, kako se tujec šopiri po na ših domovih, kako se namesto lepe sloven ske pesmi razlega tod glas, ki je nam več ali manj tuj. Zato dekleta, glejmo, da o hranimo naš lepi Korotan. Saj je tako lepa naša zemlja! Pesniki in pisatelji, naši ve liki geniji jo opisujejo. Tudi jaz bi zapela z njimi, ako bi mi bilo dano. Pela bi o nje ni krasoti, o njenih ponosnih gorah, ki jo čuvajo; o šumečih gozdovih in poljih. Ako se ponoči zazrem v tvoje zvezdnato nebo, Korotan, se mi zdi, da zrem svetišče. Že lim, da bi tudi Ti deklet, ki greš preko vsega tega, spoznala ta veliki dar, ki Ti ga je Bog podaril v Tvojo lepo domovino.

Marsikatera misli: mladost se naj izživil To pa ni prav. Ravno v mladosti delajmo, se pridno učimo in sejmo dobro seme, da bomo v poznejših letih lahko s ponosom gledale na naše sadove. Posebno one, ki so v tujini, navdajajo razne skrbi. Ideali, ki si jih vzela od doma za na pot, naj Ti bodo v tujini vzor; zavest, da si Slovenka, naj v tujini ne zamre, le tako boš tudi sama našla svojo srečo.

Morda si kdaj v življenju doživela razo čaranje, pa celo tam, kjer bi pričakovala najboljše razumevanje. Tvoje nade so zbe žale, tvoj ideal ubit, tvoje dekliske sanje so se razblinile, ne moreš se dvigniti! Ali boš morda zaradi tega pustila vse in dejala: „Zakopala se bom v tujino.“ Več kot sreča posameznika je vredna usoda Tvojega na roda. V tujini Ti prav lahko razbijejo Tvo je lepe nazore in ideale, ki jih boš še ra bila ob urah, ko bo morda okoli Tebe po stalo temno in se boš počutila osamljeno in Te bodo navdajale razne skrbi, katere bo treba prekorati, bodisi družinske, za sebne ali kakršne koli.

Največja naša naloga je, draga dekleta, da obvarujemo naš narod sužnosti. Gleda ti moramo, da bo ostal vedno v pomladan skem cvetju. Ako bomo dovolj močne, nas ne bodo strli. Pokazati moramo svetu, da smo, da živimo in delamo, potem bomo tudi ostali, ne samo ostali, močnejši bomo postali. Ne samo to, kar je naša dolžnost, kar je v naših močeh, to moramo storiti. Dekleta, trdni biseri našega naroda, nje gov up in njegova moč smo. Vzgojimo naš bodoči rod v pravem duhu. Kakršna mla dina, taka je bodočnost — pravi pregovor. V mladini je moč naroda in ta mladina bo v naših rokah. Glejmo, da bo naš narod prišel skozi sedanjo temno, viharo noč zo pet v sončen dan, da mu bo zasijala zopet zarja vstajenja in ne bo v tej noči zgrešil prave poti.

Dekleta, Bog nas ni zato ustvaril, da sa me sebi služimo, ampak zato, da njemu in svojemu rodu nekaj damo, in sicer damo vse kar je v naših močeh. Zato hodimo pra vo pot — pot poštenega in vernega sloven skega dekleta in naše geslo naj bo:

„V trudu in znoju polnem radosti, domu gradimo slavo in čast!“

Pozdravljam vse absolventke gosp. šol

Re zika H.

skromen in mučeniško potrpežljiv, do dru gih vedno prijazen, odkrit in dober, krista len značaj in vedno neumorno delaven: še do boleznij je neprestano predaval, pisal in sodeloval pri vsakem socialnem, verskem ali narodnem delu. Vera mu je bila v za sebnem in javnem življenju nekaj nedotak ljivega in nadvse vzvišenega. Njegovo ver sko življenje je bilo tako iskreno in pre pričljivo, da je vsakega osvojilo.

V duhu vere je junaško prenašal tragi čne izgube v družini; sina Marjana, ideal nega, junaškega in požrtvovalnega duhov nika so na njegovih misijonskih in dobro delnih potih med slovenskimi pregnanci v Srbiji ubili partizani, drugega sina Fran ceta so isti zažgali v Grahovem.

Ljubezen do naroda ga je gnala, da se je za narodno delo ves žrtvoval in za svobodo naroda dal tudi najdražje. Naj se spočije po preobilnem delu v Bogu, ki mu je bil vsebina življenja in je sedaj njegovo pla čilo.

Koroški sejem v Celovcu je pred vrati

Dne 5. avgusta 1954 se bodo vrata slovesno odprla. Razstaveni prostor obsega 100 tisoč kvadratnih metrov, 25 velikih dvoran in veliko razstavnega prostora je na razpolago. Sejem bo imel mednarodni značaj, saj bodo razstavljale: Italija, Trst, Zapadna Nemčija, Jugoslavija in Avstrija. Sejem bo imel poseben pomen za lesno industrijo in poleg razstavljalcev, ki bodo pokazali, kaj so napravili na polju industrije in poljedelstva, bo letos velike vrednosti strokovna razstava strojev in orodja za obdelovanje lesa.

Letos se bo Koroški sejem mogel postaviti z vrsto posebnih prireditev.

Del razstave bo posvečen surovemu lesu. Ta odsek je prevzelo Zvezno ministrstvo za trgovino in obnovo ob sodelovanju z Zvezno trgovsko zbornico in Koroškim inštitutom za pospeševanje gospodarstva. Posebni oddelek bo predstavljala tudi razstava za razne vrste lesa, katero je prevzela Koroška trgovska zbornica ob sodelovanju z Deželnim svetom za gozdno gospodarstvo. Zborovala bo Zveza industrij za obdelovanje lesa.

**S KOLESI
V NARAVO**
Kolesa raznih tipov
pod ugodnimi plačilnimi pogoji — tudi na obroke pri

NIEMIEZ & RIEPL
popravljalnica in nadomestni deli
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

Posebnosti sejma bodo tudi razstave o transportiranju v poljedelskem gospodarstvu, o izvozu koroškega industrijskega, oddelek za nove iznajdbe itd.

Treba je pripomniti, da imajo obiskovalci Koroškega sejma 25% popust na vožnjah po zveznih železnicah in poštinih avtobusnih progah po Koroški in Vzhodni Tirolski na ta način, da plačajo za povratno vožnjo samo polovico vozne cene. Poštna in telegrafska direkcija Koroške bo imela na razstavnem prostoru poseben poštini urad s posebnim poštnim žigom.

Zvezno ministrstvo za trgovino in obnovo je Koroškemu sejm priznalo pravico prednosti. Tistim, ki delujejo na področju patentov je Obrtniška zbornica Koroške zagotovila brezplačno posvetovanje v njihovem poklicu. Avstrijski trgovski zastopniki

ki iz Frankfurta am Main in Beograda bodo na Koroškem sejm vsak dan na razpolago vsem tvežkam, ki se zanimajo za trgovski promet z Zahadno Nemčijo in Jugoslavijo.

V teh kratkih obrisih je približno prikazana slika glavnih značilnosti letošnjega Koroškega sejma, slika o velikem obsegu in zanimanju, ki vlada zanj doma in v inozemstvu. Priznanje, katerega si je Koroški sejem že pridobil, prihaja od izraza tudi v dejstvu, da so mu zagotovila podporo vsa merodajna mesta in stanovske organizacije.

Gospodarski pomen koroškega sejma leži predvsem v tem, da goji s sosedoma Italijo in Jugoslavijo željo po čim večji izmenjavi blaga. Pomen Koroškega sejma je razvideti tudi iz dejstva, da ga bo zvezni kancler ing. Raab tudi letos otvoril. K otvoritvi so se prijavila tudi zastopstva iz Italije, Jugoslavije in Trsta, zastopniki gospodarskega oddelka ameriškega glavnega stana v Nürnbergu, avstrijski trgovski zastopniki v Frankfurtu am Main in Beogradu in še mnogi poznani delegatje vseh vrst gospodarstva iz tu- in inozemstva.

Vodstvo Koroškega sejma je v svojih dolgomesečnih pripravah polnih odgovornosti vse storilo, da bi zagotovilo prireditvi uspeh. Stevilne tvrdke iz Koroške, ostale Avstrije in inozemstva bodo še močnejše zastopane in to s svojimi najnovejšimi proizvodi. Brž, ko se bodo vrata sejma odprla, je pričakovati posetnike od blizu in daleč in iz vseh stanov. Sleherni, naj bo obrtnik ali industrijalec, vsak trgovec, kmet ali gospodinja, vsi bodo našli mnogo novega in zanimivega ter se spoznali z napredki v vseh področjih gospodarstva.

Sejmska loterija vrednot bo nudila kot prvi dobitnik osebnih avto (Steyr-Fiat) v vrednosti S. 44.000.— in še 1.500 drugih dobitkov, kar bo gotovo pripomoglo k še številnejšemu obisku sejma. Veliki zabaviščni prostor bo prav tako doprinesel k uspehu.

URADNE URE NA KOROŠKEM SEJMU

Tiskovni urad Koroškega sejma sporoča: Kot javlja Koroška trgovska zbornica, bosta ob otvoritvi letošnjega Koroškega sejma prisotna delegata za trgovino ing. Ludwig Riedl iz Frankfurta am Main in dr. Norbert Kraus iz Beograda.

S prostimi razgovori bosta oba pooblaščenca na razpolago tvežkam, ki se zanimajo za trgovski promet z Jugoslavijo in Nemčijo.

TRI MILIJONE OSEBNIH AVTOMOBILOV V 6 MESECIH

Avtomobilski trgovski list sporoča, da je proizvodnja osebnih avtomobilov v Združenih državah v prvih 6 mesecih 1954 dosegla 3 milijone voz. V istem času so izdelali 559.287 tovornih avtomobilov.

J. S. Baar — M. Nemet

ZEMLJA IN LJUDJE

(76. nadaljevanje)

Ne nasmejneta se mu, ne podasta mu roke. Kakor okamenela stojita z odkrito glavo, roke jima vse ob telesu kakor v pozoru. „Pokažite mi jemu gostu drevesnico,“ veli knez in šele sedaj sta spet oživela. „Prva tu so pritična drevesa in špalirke,“ je začel sadjar. Ob pogledu nanje se je Cimburi srce krčilo od žalosti. Opazil je nizka drevesca, kakor da so na križ razpeta, vejice so jim razpete od roke in trdno privezane na late.

„Revice,“ je vzdihnil kmet, „čemu vas tako mučijo in trapijo — in vendar, kako le po sadje imate.“ Sadjar se je nasmešnil in dejal, da so to drevesa za zid in za špalir ob stehaz, cestah, da ne delajo napotja. „Ostala tu so polpritična.“ Ta so Cimburi že bolj ugajala. Bila so lepa drevesa in pripravna, da jih lahko brez lestve obrežeš, pobereš gosenice in očediš. Toda kljub vsemu so najlepša le visokostebelna drevesa, „To je oddelek jablan,“ naznani vrtnar in razlaga, „v tej vrsti so novinke, Bismarkove jablane, v drugi francoske renete, tam v oni grabštanjske, za njimi car Aleksander.“

Cimbura že spet ne posluša in hiti k hruškam.

Našim gospodinjam

Mati, nosiš sonce v očeh in srcu?

Čas največjega dela je sedaj na deželi. Kako izmučena se mati-gospodinja vleže vsak večer v posteljo! Včasih je morda tvoje telo celo tako utrujeno, da ne moreš dobro zaspati še tistih nekaj uric, ki ti je tako pičlo odmerjenih za počitek. Čez dan te vedno čaka toliko dela, da dostikrat ne veš, kaj bi najprej prijala v roke. Saj je vse važno in vse se mudi. Skuhati moraš, pospraviti, oprati, zašiti, polje te kliče.

In koliko časa ti vzame tvoj mali drobiž — tvoji otroci? Komaj te čakajo opoldne in zvečer, da se vrneš s polja, saj se morajo revčki dostikrat doma kar po svoje sami zabavati. Ali jim prineseš tedaj kaj ub utrujenosti sonca — sonca v očeh in srcu?

O mati, vzgojiteljica, nosi sonce v srcu in v očeh vedno! Zaradi otrok poizkušaj, da ohraniš v sebi enakomerno, prijazno, veselo razpoloženje; bodi podobna soncu, ki vsako jutro na novo vstaja in sije in deli brez besede gorkoto dobrim in hudobnim, pravičnim in krivičnim.

Žena, ki je živel v najtežjih razmerah — vsak dan je morala biti zaradi zaslužka ves dan daleč od doma; zaradi moža, ki je bil vdan pijančevanju je strašno trpela — pripoveduje iz lastne izkušnje:

„Matere, ne prihajajte nikoli z mračnim obrazom domov; mislite, kako so se ubogi otroci ves dan veselili materinega prihoda, zaradi njih se obvladajte in zatrite v sebi trudnost, skrbi, srd in jezo. Pokažite jim,

Kuhinja

MLEČNE JEDI

Mlečni riž. — V 1½ do 2 l vrelega mleka zakuhaš ½ l riža, počasi naj vre 1 do 1½ ure. Potem ga osoli, dobro zmešaj, stresi v skledo, potresi s sladkorjem in cimetom ter daj na mizo. Hitreje bo riž kuhan ako ga zakuhaš v ½ l vrele vode ter, ko je že gost, zaliješ z 1 l vrelega mleka. Pridaš lahko košček sladkorja. Riž mora biti mehak, a v celih zrnih.

Ali stresi riž v skledo, le malo ga pusti v loncu, temu primešaj sladkor in cimet ter ga naloži v obliki kolobarja ali zvezde na beli riž.

Ali potresi riž s stitnim medenjacom ali čokolado.

Ali stresi riž v skledo, ga močno s sladkorjem potresi ter z razbeljeno lopatico rumeno zapeci. Namesto tega ga moreš zabeliti s scrtim presnim maslom.

Mlečni zdrob. — V 2½ l vrelega mleka vsuj med nenehnim mešanjem ¼ l pšeničnega zdroba. Ko si vse vsula, naj še 6 do 7 minut počasi vre, potem ga osoli s kavno žlico soli, dobro zmešaj, stresi v skledo ter daj na mizo. Lahko pridaš mleku košček sladkorja ali potresi zdrob v skledi s sladkorjem ter ga zarumeni z razbeljeno lopatico.

Mlečni rezanci. — Zakuhaš v 2½ l vrelega

da se tudi ve veselite, da jih imate. Dvignite jih v naročje; pustite jim, da pripovedujejo vse, kar so počeli čez dan, vse dobro, in vse slabo, da jih morete poučiti in pokarati in da ohranijo zaupanje do vas. Napor, da se obvladam zaradi otrok, me je pogosto obvaroval obupa in tako smo včasih kljub najhujšim časom preživeli najlepše ure med sabo.“

Vsi ti otroci so lepo dozoreli in vedno ljubili svojo mater.

Se nekaj iz življenja. Mati sedi v težkih skrbih z mračnim obrazom v sobi. Štiriletni sinček pride k njej in ji pravi: „Mamica, danes je tako temno!“ — „Oh, kaj, neumni otrok! Saj sije sonce tako lepo, le stopi k oknu in poglej!“ — Medtem, ko otrok steče k oknu, se mati zave in napravi prijazen obraz. Sinček priteče nazaj, nasloni se z ročicami ob materino naročje, jo gleda in opazuje ter reče zadovoljno: „Da, sedaj je pa prav svetlo.“

Mati, ne pozabi, da si sonce v življenju svojega otroka, in to sonce uživa otrok, v tem soncu živi in se greje, ko tebe že zdavnaj ni več. Pa morda porečeš: „Da, če bi zmogla! Zahteva je prevelika, pretežka!“ Prav imaš, tega v resnici ne zmores sama. Toda stopi v sonce ljubezni božje in ogre la se boš. Preden se zjutraj odpraviš na svoje delo ali med svoje, poišči živo zvezo z živim Bogom — virom večne ljubezni — od tu boš črpala sonce ljubezni in ga posredovala svojim.

mleka drobne rezance, narejene iz pičlega ¼ l moka in jajca, vro naj 7 minut. Nato osoli s kavno žlico soli, premešaj, stresi v skledo in potresi s sladkorjem.

Enako lahko zakuhaš krpice ali široke rezance.

Otroški kuh. — Gladko sežvrkljaj v pol l mleka ¼ l moka ter vlijaj med nenehnim mešanjem v 1½ l vrelega mleka. Ko je že nekaj minut vrelo, pridaš košček sladkorja in kavno žlico soli. Lahko ga potreseš z vanilijevim sladkorjem.

IN KAKO SPREJMEŠ GOSTA TI?

Znano ameriško žurnalistko Elzo Maxwell je nekoč vprašala ena izmed prijateljic, kaj je njena skrivnost, da ima hišo vedno polno obiskovalcev. Njen odgovor je bil preprost stavek, ki pa nam pove zlato resnico. Tole je odgovorila: „Zadostuje, da vsakega gosta sprejemem s prijaznim ‚Vendar enkrat!‘, ko pa gost vstane za odhod, mu porečem ‚Že? ...‘ To je vsa moja umetnost!“

Topla beseda odpira vrata do slehernega srca. Če dodamo temu še božjo zapoved ljubezni do bližnjega ter smo do bližnjega ljubeznivi zaradi nje, si pri tem tudi lahko marsikaj pridobimo za nebesa.

„Pašnike uničujem, preoral jih bom. Za živino bom pripravil pičo v hlevih, ovce bom opustil, z ovčjaka pa bom naredil skedenj.“

„Tu pa se motite, gospod knez. Ovca kot sveta žival prinaša gospodarstvu blagoslov. Celo Gospod Jezus jih je rad imel in sam sebe imenoval jagnje božje. Na ovci je vse koristno — volna in meso, mleko in gnoj, kakor pri nobeni drugi živali.“

„Ne motim se, Cimbura,“ se je nasmešnil knez. „Kakor vi govorite, tako se v gospodarstvu ne sme govoriti. Ravnati se moramo po računih, ne po čustvih. Ovce rediti se ne spleča, če se ne pasejo. Ker smo pa pašnike uničili, ali pa jih spremenili v travnike ali preorali in ker deteljische in strnišče takoj po kositvi orjemo — tu ne trpimo ledin in prelogov — se ovce nimajo kje pasti, zato jih bom opustil. Abel je pasel, kaj oral. Kaj je ubil Abela in na teh bratih vidite oba načina gospodarjenja in njegovo usodo. Naše gospodarstvo ne sme biti pastirsko, marveč poljedelsko, vi kmetje ne smete biti pastirji kakor Abel, ampak morate za Kajnom, biti morate poljedelci. Kaj bo v vas ubil Abela.“

„Ali naj opustim živinorejo?“

(Dalje prihodnjič)

Was **RADION** wächst wird wirklich weiss!

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

DVOR

V petek zvečer se je razlegalo po Dvoru petje moškega zbora, ki se je poslavljalo od svoje pevke in naznanjal, da bo drugi dan poroka gospodične Katarine Volina pd. Burjakove iz Dvora in gospoda Gregorja Kristof pd. Ferlinovega. Mlaji in ovenčana vrata so govorili, da zapuščata v tej vasi dve osebi svoj samski stan in hočeta stopiti v zakonski stan. Po sedmi poti sta se pripeljala v soboto dopoldne v farno cerkev, da sta tukaj sprejela zakrament svetega zakona. Gospod župnik so se pri poročnem govoru zahvalili dolgoletni pevki za njeno požrtvovalnost, ko je hodila h pevskim vajam in pela v božjo čast več let v naši farni cerkvi. Moški zbor je pel med poročno mašo, pri kateri sta prejela poročena poročni blagoslov. Tega daje Cerkev onim, ki prejmejo zakrament svetega zakona v zvezi s sveto mašo. Kratko izven cerkveno slavje je družilo v domači družabnosti svate na ženinem domu, dokler ni Opetnikov avto odpeljal srečni zakonski par na postajo.

PARILNIKI, kolesa Radio-aparati najlepših in najmodernejših izvedb, mlini, elektro-motorji in druge kmetijske in gospodinske stroje najceneje in pod ugodnimi pogoji v zalogi strojev

Johan Lomšek
ST. LIPŠ, Post EBERNDORF

da nastopi svojo ženitovansko potovanje. Mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova! Katica naj pa še posebno ohrani svoj sončni značaj tudi v zakonskem stanju! Na mnoga leta!

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Na obljubljeni postaji čakamo kar zastoj. Vedno nove obljube in vedno manj izglelov. Zato se je več ljudi odločilo, da se poslužijo drugih modernih prometnih sredstev. Šolo za vožnjo smo imeli. Vsak teden trikrat je bil avto z rumeno tablo „Fahrschule Pogačnik“ na cesti Pliberk — Šmihel. V Pliberku so bili kar veseli, ko je bilo konec te šole, saj so vse ulice bile prej nešteto krat prevožene. V četrtek, 8. 7., pa je pristopilo 43 učencev k izpitu, iz vseh vrst so bili: učitelji, inženirji, duhovniki, delavci, kmetje, obrtniki, ena gospodična in štiri gospe, izpite so delali za vse vrste vozil, od malega motornega kolesa do težkega in najtežjega avtomobila s priklopnici, ter za traktorje male in velike. Učenci so dobro rešili svoje naloge, samo par jih bo moralo ponoviti izpit. To je bilo pač prvič, da so delali šolo za vožnjo z motornimi vozili v Šmihelu in prvič je dovolila oblast, da so delali izpit na licu mesta — na deželi. Vsem voznikom želimo srečno pot ter jim ključemo v slovo: „Počasi in ne s polnim plinom! Smrt preži za vsakim voglom!“

OBIRSKO

Dolgo se že nismo oglašili Obirčani v „Našem tedniku“, zato bomo pa zdaj malo več napisali. Dogodilo se je med tem časom že marsikaj pri nas. V zakonski jarem smo vtaknili kar tri pare zaporedoma. Najprej se je poročil Karničar Jože, pd. Prelesnikov, s Smrtnikovo Marico. Kar kmalu za njim je stopil v zakonski jarem Karničar Nacej pd. Varh, s Pegrin Elizabeto.

In končno se je ojunčel mladi kmet, Smrtnik Florijan pd. Vestričnik in stopil v zakonski stan s Karničar Citko.

Vsem skupaj želimo veliko sreče in božjega blagoslova, da bi se prav dobro imeli v zakonskem življenju!

Prav posebno se zahvaljujejo sorodniki mladega Prelesnika za povabilo na „hohcet“ in lepo pogostitev.

Pred kratkim smo imeli na Obirskem „žegnanje“, ki smo ga prav dobro opravili. Še eno veselo novico vam moramo povedati. V podružnico sv. Lenarta bomo dobili dva nova zvonova. Čudno se nam zdi, da cerkveni odbor tako malo misli na to, da bi dobili tudi v farno cerkev nove zvonove. Dovolj je za danes, pa še drugič kaj.

Resnici in miru na ljubo

V našem kraju širijo gotovi ljudje vest, da sem dopis z Obirskega 14. št. „Našega tednika“, z dne 8. aprila t. l., napisal jaz. V napačni sodbi mi celo grozi s tepežem.

Pri nas na Koroškem

Tega dopisa pa jaz nisem napisal in zato ne odgovarjam za njegovo vsebino.

Ročnik Ignacij, Obirsko.

(Resničnost gornje izjave potrjuje uredništvo lista.)

GLINJE

God sv. Ane obhajamo letos na Macni gori 26. julija (ponedeljek). Sv. maše bodo: ob pol 9. uri z ljudskim petjem brez pridige in ob 10. uri glavna sv. maša s skupnim petjem in slovensko pridigo. Od prve do druge sv. maše je tudi priložnost za sv. spoved. Naj bo udeležba iz župnij tostran in onstran Drave in gorjanskih hribov velika, bogata na zdravi vernosti, molitvi in pokori. Kdor sprejme na Macni gori sv. obhajilo, sme zaradi dolge in težavne poti eno uro pred sv. mašo še piti mleko, kavo, ali čaj, le alkoholnih pijač ne. Macen naj bo naše rožanske Višarje, kamor pojdemo spokornega srca, da si izprosimo po sv. Ani in žalostni Materi božji verske vztrajnosti in odločnosti na poti v višave vzglednega in požrtvovalnega verskega življenja. Macen nikakor ne sme postati kraj prepira, kraj nezmernosti in posvetnosti.

Fara Borovlje pa obhaja po svoje god sv. Ane na Macni gori šele v nedeljo, 1. avgusta, z eno božjo službo ob 9. uri z nemškim petjem in nemško pridigo. Upamo, da bo obojno praznovanje, 26. julija in 1. avgusta, na Macni res le v čast sv. Ani ter Materi božji.

DOLINA PRI POKRČAH

Vsem dolinskim romarjem sporočamo, da moramo shod, ki je bil oznanjen za 1. avgusta t. l. zaradi nepredvidenih ovir preložiti na jesen, in sicer na drugi dolinski praznik, ki bo letos v nedeljo, 10. oktobra. Tudi napovedana tombola se bo vršila tedaj.

Župni urad v Pokrčah.

BOROVLJE

Borovlje so minuli teden proslavile 75-letnice puškarske šole. Kraj sam slovi že desetletja po svoji puškarski obrti. Strokovne delavce za to obrt pa je vzgajala puškarska šola. Delo boroveljskih puškarjev ali pilijev je na višku, saj smo imeli v Borov-

POHISTVO V STAREM SLOGU — TAPE-
CIRANO POHISTVO — DEKORACIJE

Velika izbira! — Zmerne cene!

PRAUSE

Celovec, Bahnhofstrasse 8, Fleischmarkt 9

† Pristovnik Jože Karničar

(Nadaljevanje z 2. strani)

zaspal v Gospodu v četrtek, 8. julija 1954, ob 5. uri zjutraj, oskrbljen z vsemi tolažili sv. vere, ki mu jih je podelil prav ta čas v Kortah pri Pristovniku na zdravljenju bivajoči preč. g. Arnulf Memmer.

Pristov Jože Karničar je bil prava gorjanska kmečka korenina, na zunaj včasih grčav in trde skorje, v srcu pa dober, pošten. Značilna je bila zanj verna pobožnost, vdanost Cerkvi in duhovniku. Vsakdanji skupni rožni venec je bil na Pristovi lepa navada. Kot gospodar je bil varčen, skromen, preudaren, družinsko čuteč; skupno s sestro sta gospodarila, skupno z vsemi posli so molili in jedli pri eni in isti mizi in skledi. Bil je dobrega srca; prejeli pomoč, bodisi da je dovolil posekati par smrek, bodisi da mu je pomagal z denarjem. Tudi Mohorjevi v Celovcu je pomagal zdaj po vojni, da se je dvignila, z brezobrestnim posojilom. Koliko dobrot njegovih se veže zlasti zadnje leto okoli predaje Pristovine! Rad je bral. Bil je Mohorjan. Posebno ljube so mu bile knjige duhovne vsebine in zlasti zadnja leta molitveniki. Na njegovi mizi so ležali pred njim stalno molitveniki, vsi tisti stari, ki so jih tako radi imeli tudi naše matere in očetje. Telesno sta ga trla starost in bolezen. Njegov duh pa je bil začuda svež in živahen, njegov spomin jasen do zadnjih dni. Po cele ure je lahko pripovedoval o Kortah in duhovnikih, ki so tam bivali, o Jezeru, o Obirski in sorodstvenih in gospodarskih razmerah raznih kmetij v davno

ljah pred vojno celo dobavitelje raznih kraljevih dvorov.

Proslave 75-letnice puškarske šole sta se udeležila tudi deželni glavar g. Wedenig in prosvetni minister g. dr. Kolb. Ob priliki proslave so učenci šole pokazali svoje znanje tudi na posebni razstavi.

ZAHOMC

V 84. letu svoje starosti je umrl v Malošah pri svojem sinu župniku Korenov oče, g. Janez Milonik. Rajnega so prepeljali na njegov dom v Zahomcu in ga na bistriskem pokopališču položili k zadnjemu počitku.

Korenov oče je bil poseben strokovnjak v konjereji in v vsakem oziru napreden gospodar, ki ni gledal le svojih koristi in svojega napredka, marveč je bil napredek vse soseske njegova prva skrb. Že pred 40 leti je s svojim delom posredoval vsej zahomški vasi električno luč.

Korenov oče je bil steber tudi domače prosvete in vsega kulturnega delovanja. Tedaj je bil Zahomec še trdnjava klenih značajev, ki so stali in držali tako neomajno in pri tem pa bili povsod po deželi znani in poznani tudi preko deželnih meja.

Hudo je zadelo pokojnega, ko je pred leti legel njegov sin naslednik na Korenovem domu v prerani grob. Zadnje dni pa je preživel pri svojem sinu župniku Lipu v Malošah in tam tudi mirno v Gospodu zaspal.

Da bi se spočil v domači zemlji, da bi vse žalujoče tolažilo zaupanje v svidenje nad zvezdami!

LOGA VAS

Zopet smo stali ob odprtem grobu. Miha Šlahjer se je poslovil iz naše srede. Njegovo delo in njegovo življenje je lep kos narodne zgodovine koroških Slovencev. Vseh svojih osemdeset let je stal na prvi fronti dela za družino in narod: doma kot podjetnik, v fari na prosvetnem polju in v deželi na gospodarskem polju kot revizor Slovenske zadružne zveze. V tej svoji lastnosti je povezoval in kontroliral slovenske posojilnice in hranilnice po deželi skoraj celih dvajset let. Kdor je videl pokojnega Šlahjerja pri delu, ta je videl tudi vso njegovo vestnost in resnost, s katero se je mož delu posvečal.

Kakor vse druge prvake narodnega življenja na Koroškem, tako je tudi Šlahjerjevega očeta zadel udarec za udarcem in končno še v času največje preizkušnje izgon iz lastnega doma in domovine. Tudi

preteklih letih. Bil je živa kronika. Bil je vez iz starih časov v sedanost. V spoštovanju do te koroške tradicije se držimo v tem poročilu tudi v imenih starih, klenih oblik, kakršne slišimo v Kortah in so stare, krepke, lepe, slovenske: Pristov, ne Pristovnik, Jezero, pri Jezeru, ne Jezersko. Znak njegove duševne živahnosti je bila njegova, še zadnje dni izražena želja, da bi rad še živel toliko časa, da bi dogradili cesto prav do Pristova.

Jože je bil vnuk onega Pristova Mihaela Karničarja, ki je bil — kmalu bo tega 100 let — pobudnik in glavni nositelj zamisli cerkve v Kortah in ki jo je kljub raznim velikim oviram od strani oblasti, toda ob vnetem, navdušenem sodelovanju koroških kmetov in vseh ostalih Korčanov postavil tako prostorno in lepo, da je vsak obiskovalec Kort iznenaden. To zapuščino svojih prednikov je rajni Pristov z vso ljubeznijo zvesto negoval. Bil je malodane celo svoje življenje cerkvenik in cerkveni ključar koroške cerkve. On je vedel za vso cerkveno obleko, perilo in sveče in zvonjenje in red božje službe in razna praznovanja. Naprava novih zvonov po prvi svetovni vojni in sedaj spet po drugi, poprava cerkve in hiše za duhovnika v Kortah, to je bila njegova stalna skrb. Veliko je prispeval za ta namen. In z njim vred so vsi Korčani to svojo dragoceno tradicijo hranili in jo ohranjajo požrtvovalno še naprej.

Pristovina v Kortah je lepo posestvo. Toda nobeno imetje ni tako veliko, da bi se ne dalo napraviti. V težavnih okoliščinah ga je prevzel in ga držal, zvesto držal on, neuki kmet. Neuk je bil, toda zdrava domača pamet, verska načela in nrvnost so

on je moral s svojo ženo okusiti vso grenkobo tujine in tujega kruha. Vse te preizkušnje pa rajnega Šlahjerja niso strle. On je nosil do svoje smrti pokonci glavo v polni zavesti, da se je vse svoje življenje boril za pravico svojega naroda. Velikoštevilna udeležba na pogrebu je dokazala, kako zelo smo vsi cenili Šlahjerjevega očeta in vse njegovo življenjsko delo.

V domačo zemljo smo ga položili ob prepevanju domačega pevskega zbora. Poslovilne besede ob grobu pa je govoril dekan g. Kristo Košir, ožji Šlahjerjev rojak, ki je poudaril narodno zavednost in globoko vernost rajnega.

Vsem zaostalim naše prisrčno sožalje.

PODGORJE

(Pranganje pri Kapelici)

V nedeljo, dne 25. julija, bo ob 9. uri v Podgorjah pri Kapelici sv. maša in pranganje. Verniki iz sosednjih župnij vabljeni!

NOVA MAŠA V SVEČAH

V nedeljo, 18. julija t. l., se je vršila v Svečah velika slovesnost nove sv. maše. Le dve primiciji sta bili letos na Koroškem. Zato je razumljivo, da je naše verno ljudstvo uporabilo to redko priliko in je od daleč priromalo k prvi sveti daritvi preč. g. Franca Potočnika.

Častiti novomašnik se je rodil 10. oktobra 1926 na Mačah v sveški fari kot edini sin vernih slovenskih staršev. Oče in mati sta si vse pritrkala, da sta mogla svojemu sinu plačati dolgoletni študij. Le kar je najpotrebnejša za življenje je ostalo od delavske očetove plače doma, vse drugo pa je šlo za sina, ki je po obisku ljudske šole na Bistrici vstopil najprej v celovško gimnazijo. Med vojno je moral prekiniti svoj študij. Mogel ga je nadaljevati šele po letu 1946. Vstopil je kmalu v Lieseregg na Zgornjem Koroškem v noviciat reda duhovnikov Srca Jezusovega. Bogoslovnim študijem se je posvečal na Dunaju in v Freiburgu ob Renu.

V nedeljo, 11. julija, je sprejel prečastiti v Solnogradu sv. mašniško posvečenje, pri katerem so bili navzoči tudi njegovi starši. 18. julija pa se je vršila v Svečah na prostem prva njegova sveta daritev.

Obširno poročilo o tej izredno lepi slovesnosti, ki je bila za celo faro veliko notranje doživetje bomo priobčili v prihodnji številki.

PODGRAD

Dne 23. junija se je zgodila v naši fari težka nesreča. Bil je ta dan zelo soparen, proti večeru so nebo zagnili temni oblaki in kmaj so začele padati prve kaplje dežja, je strela udarila v hlev pri Tonču v Goricah. Takoj je bilo vse poslopje v ognju. Hitri pomoči sosedov se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Tonču pa je prav vse pogorelo, ostali so samo zidovi. Težko je tudi to, ker ni bil dosti zavarovan. A hvalevredno je, da nesrečo razumejo kmetje iz Podgrada in Medgorij (Nadaljevanje na 6. strani)

kazali zanesljivo, pravo pot. Držal je Pristovino zvesto kot dedovino, jo vodil skozi težavna leta in čase. Najhujše je bilo za druge svetovne vojne, ko je bil pred njegovi očmi razdejan Pristovski dom. Vztrajal je, krčevito se je držal rodne grude. Marsikdo bi bil vse skupaj prodal in si ustvaril kak bolj udoben koteček, on pa je vztrajal. In ne samo da je držal posestvo za svoja leta, skrbelo ga je zanj tudi za čase, ko bo počival že pri koroški cerkvi. Skrbelo ga je, ali bo prišlo v prave, domače roke, ki ga bodo varovale kot sveto dediščino, tako kot jo je varoval on. Izbira pravega naslednika je bila s tega vidika težka. Težka je bila tudi zato, ker je imel mnogo sorodnikov, mnogim ali vsem ustreči je pa nemogoče. Odločiti se je moral in se je odločil tako, da lahko rečemo, kolikor le moremo človeško prav presojeti, da je storil prav. Ko se je Pristovniku odvalila skrb za Pristovino od srca, se je oddahnil. In ko je občutil in okusil in gledal vso skrb novega gospodarja in gospodinje okoli sebe in na posestvu, se je razliral njegov obraz in raznežil se je trdi mož v solzah veselja. Rekel je: „Zdaj vidim, da je Bog posebej pogledal na našo hišo.“ Na Pristovini gospodarji spet pravi vnuk začetnika koroške cerkve Mihaela Karničarja.

Tako je Jože Karničar, Pristov v Kortah, izpolnil svojo versko, narodno, kulturno in gospodarsko nalogo in postal vzor vsem, ki jim je izročena slovenska zemlja, da rodi in ohranja naš življenjski na Koroškem. Stvarnik te zemlje in vseh rodov na njej, ki je odmeril tudi Pristovu Jožetu njegovo življenjsko nalogo, mu bo zdaj tudi pravi, večni plačnik.

Pomoč žrtvam povodnji

(Nadaljevanje s 1. strani)

in materialna pomoč. Zato nas že hvaležnost veže, da pomagamo sedaj našim nekdanjim dobrotnikom, ki so sedaj tako težko preizkušeni. Iz Linza in St. Pöltna sem pravkar dobil nujno prošnjo za pomoč, da bi čimprej pomagali z denarjem in posebno s posteljino (odejami, rjuhami, blazinami in drugim).

Kličem katoličanom in vsem dobrim Korošcem in Korošicam, da se tej akciji za pomoč poplavljenecem po svojih najboljših močeh pridružijo.

V nedeljo, 18. julija, se bo po vseh cerkvah in pri vseh službah božjih pobiralo za žrtve poplav.

Pričakujem, da bo vsak prispeval svoj dar. Prečastiti dušni pastirji in cerkveni

predstojniki naj s prižnice poudarijo nujnost pomoči in naj darove takoj pošljejo škofijskemu ordinariatu. Kjer bi to naročilo prepozno prejeli, je poslati ofer naslednje nedelje, to je 25. julija.

Nadalje prosim, da darujete posebno posteljino, odeje in obleko.

Za sprejemanje darov sem določil škofijski Karitativni urad. Vsa darila oddajte ali pošljite na ta urad v Celovcu, Sandwirtgasse 4. Če bi zbirka bila velika, sporočite to Karitativnemu uradu telefonično (telefon Celovec 50-29). Ta bo potem prevzel darove.

Dragi Korošci! Pomagajmo naglo, izdatno in požrtvovalno na vse mogoče načine našim dragim rojakom. Vaš škof vas to prosi.

Jožef, škof.

ŠPORT

Takoj smo jih dobili po grbi zaradi naše zadnje športne rubrike. Čas zdravi rane in zato se oglašamo šele sedaj. Medtem smo itak doživeli še večje katastrofe tam okrog plave ali modre Donave in tudi pri nas je kaj klavirno vreme. Zato smo se potolizili in dobili novega poguma za športno pisarjenje. Dobili smo jih po grbi radi tega, ker smo slišali, da nas pravi športniki dolžijo, da jih hočemo spolitizirati, na drugi strani pa so se karajoče oglasili tisti, ki so prepričani, da je politika tako vzvišena čednostna krepost, da jo kakršnokoli druženje s športom samo kompromitira.

Težko stališče smo imeli. Prav zares. Če sama slika žogobrcarja je bila nekaterim v napoto. Žogobrcar je pač žogobrcar, kratke hlače ima in leta po travniku za žogo. Če se spotakne in pobije, je njegova stvar. O tem mi sploh ne bi pisali, čeprav sem in tja zaradi kronike zapišemo tudi, če si je kje krava nogo zlomila. Nič ne de, to so domače novice, ta preklemani žogobrc je pa svetovnega pomena in naša časnikarska dolžnost nas sili, da o njem poročamo.

Zaradi tega moramo nadaljevati s poročilom, kako je bilo na svetovnem prvenstvu v nogometu. Sicer se je končalo že pred tedni, a nič ne stri. Mi

smo zadaj na tekočem. Zdaj natanko vemo, kako je pravzaprav bilo in kaj se je zgodilo. V času, ko bi imeli to zapisati, je bilo še osem žogobrcarskih petelinov v švici. Da bo krajše in manj zamere bomo koj povedali, kdo jo je tam dobil po grbi. Angličani so morda iz državniškega spoznanja prepustili zmago kolonijalnemu Urugvajcu, Švicarji so se spomnili svojega Viljema Tella in so italijanske „azzure“ premagali. Nemci so bili bolj diplomatični kot v zadnji vojni in so proti Madžarom postavili le rezervno moštvo, ki je izgubilo, toda Nemčija je vsled zmage nad Turčijo (za 300 let prepozno) vendarle prišla v zadnje runde. No, in Jugoslovani so bili pa največji „gentleman“, saj so Nemcem obisk v njihovi domovini res velikodušno vrnili: kar sami sebi so zabili gol in potem so si pustili iz enake kavalirske vneze zabiti še drugega, sami so pa simbolično streljali na prečko in mimo. Tako se jim je posrečilo izgubiti samo z 2 proti 0, medtem ko so potem opogumljeni Nemci Avstrije „anektirali“ kar s 6 proti 1.

Ja, potem pa so prišle finalne tekme in ker so se Avstriji bali priti kar tako na Dunaj, ki se z Berlinom od nekdaj nič dobro ne razume, so se pa „skupaj vzeli“ in premagali Urugvaj, bivšega svetovnega prvaka. Na ta način so prišli zdravi in čili ter celo slavljenci domov. — Za svetovnega prvaka v žogobrcu pa sta se borili potem Madžarska in Nemčija. Zmaga Nemcev je ves svet presenetila. Nemce same pa najbolj. Njihova „bliskovita vojna“ je bila tokrat defenzivna. Geslo je bilo: noben Madžar ne sme poslati žoge na gol! In če je bilo na tem, je Nemec rajši z glavo treščil onemu pod noge, je zadnja trdnjava — vratar ubranil. Kar

tako mimogrede pa je eden od njih zbežal na nasprotno stran in Madžarom zabil odločilni gol.

O je, o jej! Zdaj se pa povrnemo na naš zadnji športni pregled, kjer smo poleg Madžarov tudi Južnokorejce dokaj počastili. Zdaj je pa zadeva že bolj privatnega značaja. Madžari so namreč že bili prepričani, da bodo svetovni prvaki, pa so jih Nemci (ki res ne znajo tako žogo brcati kot oni) premagali. Če že niso bili o tem prepričani igralci, pa je s tem trdno računala madžarska vlada, ker jim je poslala v švico (še predno so izgubili) njihov družine. Baje bi imeli kar več tednov ostati v švici in

WALCHER

CELOVEC 10.-Oktober Strasse 2 priporoča poceni plašče iz balonske svile, moške obleke, športne sakoje, moške hlače, perilo, kopalne hlače.

še kaj drugega obiskati... Tako pa so šli kar domov na spokorno pot. In presneti Južnokorejci so svojim premagavcem prav takrat poslali brzojavko v korejskem jeziku, iz katere so nasledniki Arpada vendarle nekaj razumeli: pinke, pinke fuč, gvam il dom...

Pri vsej šali roko na srce: Madžari veljajo slej ko prej kot najboljši nogometaši na svetu in bi bili tudi proti Nemcem zmagali, če jim ne bi napačna politika poslala za pete njihovih žena. Teh so se ustrašili in zato so žene krive nacionalne in socialne nesreče „pinke, pinke fuč“... f. f.

KOROŠKI SEJEM V CELOVCU**ZDRUŽEN Z VSEAVSTRIJSKIM LESNIM SEJOM****OD 5. DO 15. AVGUSTA 1954**

— 25% popusta pri vožnji po železnici in poštinih avtobusih —

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja 25. 7.: 7.00 Duhovni nagovor. 7.05 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 26. 7.: 14.30 Poročila, objave. 14.40 Za kmeta in gospodinj. — Torek, 27. 7.: 14.30 Poročila, objave. 14.37 Zdravniški vedež: Kritična doba pri moških. 14.45 Okno v svet: Umetnostna galerija Tate v Londonu. 18.30 Klavirski koncert Damijane Bratuž. — Sreda 28. 7.: 14.30 Poročila, objave. 14.40 Za ženo in družino: En večer je bil gospodinja. Kratkočasna, a poučna dogodivščina. — Četrtek, 29. 7.: 14.30 Poro-

čila, objave. 14.40 Slovenske pesmi poje Mirko Kerjak ob spremljavi harmonike. Harmoniko igra Rudolph Pilihi. 18.30 Za našo vas. — Petek 30. 7.: 14.30 Poročila, objave. 14.40 „Medvedek Godrnjavček“. Pravljičica iz živalskega življenja, napisal M. Jezernik. — Sobota 31. 7.: 8.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — Nedelja 1. 8.: 7.00 Duhovni nagovor. 7.05 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Nova specialna trgovina v Celovcu.

Na 10.-Oktober Strasse 26 je otvoril g. Ferdinand Schmid poslovanje podružnice Meisl v Celovcu v bivši trgovini Gregoritsch-vdove z moderno trgovino z raznimi življenjskimi potrebščinami. Načrt za prenovitev lokala je napravil dipl. inž. Hopfmüller. Kakor znotraj tako je tudi zunaj trgovina ena najmodernejših specialnih trgovin v Celovcu. Dobi se tudi brezplačno prvovrstna kava, imenovana „Arabia-Kaffe-Mokka“.

Puppendoktor

TRGOVINA OTROŠKIH POTREBŠČIN

nudi:

- Poletne igrače • Obleke za deklice
- Kopalne garderobe • Hlače za fante
- Narodne noše • Otroške vozičke

po najnižjih cenah

CELOVEC, OBSTPLATZ

Voljo živo da SCHLEPPE-PIVO

Tempo-Pritschenwagen, 1/2 T S 43.000.—
Tempo-Matador, 1000, 1 T S 57.000.—
Tempo-Matador, 1400 S 64.000.—
Tempo-Matador, 1400, Großraum-,
Kasten- und Pritschenwagen.

AUTOHAUS RIVA

Celovec, Rosentaler Strasse 17, Telefon 31-91

NAZNANILO OTVORITVE

Dovoljujem si naznaniti, da sem trgovino z mešanim blagom K. GREGORČIC-vdove nasl.

10.-Oktober-Strasse 26

prevzel in izpopolnil v najmodernejšo trgovino z življenjskimi potrebščinami. Zelo me bo veselil Vaš obisk in Vaša naročila. Potrudil se bom, postreči Vam kar najbolje ter si s tem nakloniti Vaše zaupanje. Pri večjem nakupu Vam bomo brezplačno dostavim na dom.

FERDINAND SCHMID
specialna trgovina

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Oktober-Strasse 26, tel. 30-64

Naslonjači, vrtno pohištvo, predpražniki iz kokosa, suha roba, krtače, metle vseh vrst, otroške igrače, samo v strokovni trgovini KORENJAK, Celovec, Benediktinski trg

BLAGO, PERILO, VOLNA
VELIKA IZBIRA!
NIZKE CENE!

LUDWIG MAURER

Celovec, Alter Platz 35

Krasni damski puloverji 29.— šil. Kombinirane 22.— šil. Moške srajce od 35.— šil. naprej, klotaste moške spodnje hlače 15.— šilingov.

STOFFSCHWEMME, Klagenfurt, Marktplatz.

Lederbekleidung nur beim Erzeuger. Wernisch Friedrich, Villach, Italiener Strasse 22. — Qualität entscheidet!

Štedilniki s centralno kurjavo (gretje sobe iz štedilnika), štedilniki s kotli na pritisk, štedilniki z bakrenimi kotli, domače krušne peči, dvonadstropne s prekaževalnicami s kurjavo na les ali elektriko, Sepp Krobath, gradnja peči in štedilnikov, St. Vid na Glini - St. Veit a. d. Glan, obisk in ponudba brezplačno.

Očala na bolniško blagajno od optičnega mojstra
BUFFA jun.
Celovec, tel. 55-30
Obstplatz 3

Modroce, tapcirano pohištvo, dobro in poceni samo pri proizvajalcu Johann Ortner, Beljak, Widmangasse 31 ter Ringmauergerasse Nr. 11.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

KINOCELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Do 26. 7.: „Der treue Husar“ (ni za mladino)
Od 27. 7. do 2. 8.: „Vorhang auf“

STADTTHEATER

Do 26. 7.: „Komm zurück“
Od 27. do 29. 7.: „Opfergang“ (barvni film, ni za mladino)

DOBRLA VES

24. 7. ob 20.30 in 25. 7. ob 17. uri: „Das unsterbliche Herz“, Söderbaum, George (ni za mladino)
28. 7. ob 20.30: „Die Spielhölle von Las Vegas“ (ni za mladino)

Vrtno pohištvo. Naslonjači, sončniki v vseh cenah in izvedbah

ThonetCelovec - KLAGENFURT
Obstplatz 2LIENZ, Rosengasse 2
Bogato skladišče vzorcev

Želim spoznati ugledno kmečko dekle, zavedno katoličanko od 28 do 30 let. Dopolne na upravo s sliko pod „Jesen“.

Obrtnik najboljših let — mladosten, želi poročiti pošteno dekle s prihranki. Ponudbe na „Naš tednik“ pod „Lepa bodočnost“.

Že za 50.— šil. mesečno moderni radijski aparat RADIO-ELEKTRO Ing. F. Jabornig, Klagenfurt, Völkermarkter Platz Nr. 9.

Pralni električni stroj naposodo. Pralni dan ena zabava. 8.— šil. za eno uro. Vse električne predmete najceneje „Ingste“. Celovec-Klagenfurt, 10.-Oktober Strasse 4. Telefon 24-42.

Blago za pohištvo, gradl za blazine, oprtnice, motvoz, umetno usnje, afrik, juta, dekoracijsko blago najceneje pri NEDELKO, Celovec, 8.-Mai-Strasse 11.

ZAHVALA

Vsem, ki ste izkazali našemu pokojnemu stricu in bratrancu, gospodu

Jožefu Karničarju

p. d. Pristovniku v Kortah

zadnjo čast, ko ste ga spremljali od hiše žalosti k zadnjemu počitku na koroško pokopališče, se prav pristočno zahvalujemo. Posebej se zahvalujemo preč. g. Arnolfu Memmerju, ki je rajnemu v zadnjih tednih delil duhovno tolažbo. Zahvalujemo se vsem preč. gg. duhovnikom za pogrebno opravilo in lepe nagovore, obirskim pevcem za petje ob slovesu od doma, v cerkvi in ob grobu, vsem darovalcem vencev in vsem, ki ste prišli od daleč k pogrebu in ki ste molili za rajnega.

Žalujoči sorodniki